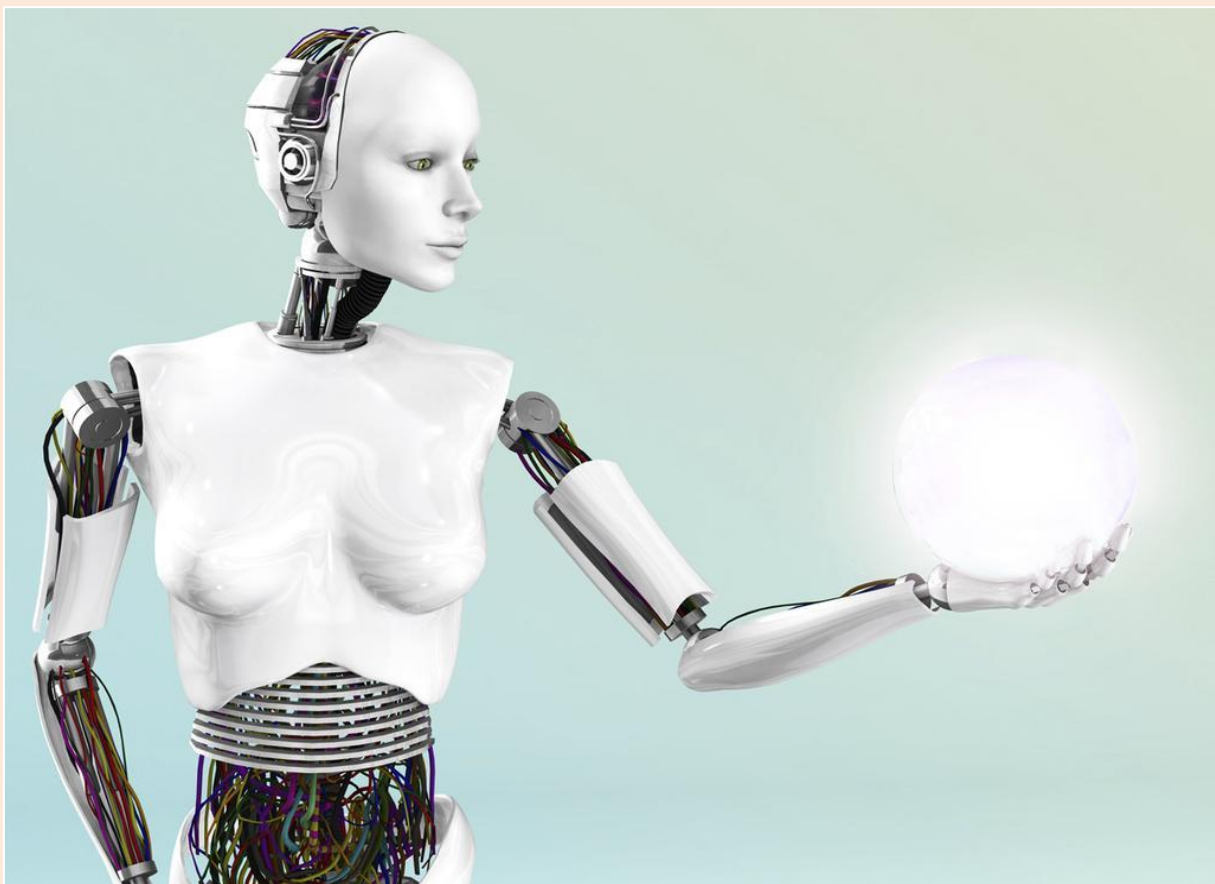

TrendsVerwachting 2015

Jaar van 'Rust & Ruimte & Redzaamheid'

Lieke & Richard Lamb

Bureau TrendWatcher.com

TrendsVerwachting 2015

Jaar van 'Rust & Ruimte & Redzaamheid'

door @LiekeLamb & @RichardLamb - TrendsVerwachting.nl
De TrendsVerwachting 2015 is ook te lezen op Trend2015.nl

Rust - omgaan met de nieuwe realiteit. Men gaat op zoek naar nieuwe kernwaarden; herwaardering van het kleine; het Nieuwe Genieten.

Ruimte - nieuwe kansen om buiten de gestelde kaders te denken; ruimte om te experimenteren; ruimte voor creativiteit en innovatie waarin de kracht van 'De Zwerm' zichtbaar wordt. Kortom: kansen voor het ongemiddelde. Bijvoorbeeld: 'Maker Movement meets Education'.

Redzaamheid - burgers zijn 'samenredzaam' en wachten niet op de overheid. Onenigheid over wat wel en niet bij de (opgelegde) participatiemaatschappij hoort. Herwaardering van ambachten.

Wat zal 2015 ons brengen?

We lopen weer tegen het einde van het jaar en dus is het de hoogste tijd om vooruit te blikken naar 2015. Wat gaat dit jaar ons brengen? Wat willen we zelf bereiken dit jaar en welke trends staan ons te wachten. Nou is het woord 'Trend' een lastige, want een trend veronderstelt een verandering voor een langlopende periode. Zodra er ieder jaar geheel nieuwe trends zouden zijn, is het logischerwijs geen trend meer maar een hype...

Het gaat in deze 'TrendsVerwachting 2015' dus om trendlijnen en ontwikkelingen die over een tijdsbestek van meerdere jaren meegaan en langzaam een richting krijgen. Denk aan technologische ontwikkelingen die in de pijplijn zitten en steeds meer vorm krijgen; maatschappelijke sentimenten en initiatieven die steeds meer houvast genereren alsook wetswijzigingen (Europees; Nationaal; Provinciaal & Lokaal) die hun stempel op de samenleving drukken.

De TrendsVerwachting 2015 is niet (zoals bij beleidsdocumenten) een uiteenzetting van cijfers en onderzoeken maar bedoeld als inspiratiedocument. Zo geven we ieder jaar een titel en kernwoorden mee, als een soort paraplu om de ontwikkelingen onder te scharen. 2014 was het jaar van Durf, Duurzaam, Delen. Voor komend jaar kozen we...

2015 het jaar van 'Rust & Ruimte & Redzaamheid'

Sinds 2005 publiceren Lieke en Richard Lamb, het trendwatchers-duo van Nederland, jaarlijks hun TrendsVerwachting.

Zij zijn als Trend-Strateeg & Futuroloog verbonden aan Bureau TrendWatcher.com (sinds 1989).

In de loop der jaren voorspelden Lieke en Richard Lamb onder andere de financiële crisis van 2008; de Transitie Economie; het jarenlange Economische Zaagtandherstel tot 2020* en de opkomst van de KneuterTrend: nieuwerwetse huiselijkheid in de vorm van bakken; breien; bloemschikken etc.

Wat voorspellen Lieke en Richard Lamb voor 2015 en daarna?

Contact

Lieke en Richard Lamb zijn voor de media beschikbaar om de TrendsVerwachting 2015 toe te lichten. Ze zijn bereikbaar via 070 511 44 44 / 06 223 833 26. Eml: Media@TrendWatcher.com

TrendsVerwachting-op-maat

Voor bedrijven; overheden en branche-organisaties is een TrendsVerwachting-op-maat beschikbaar in de vorm van een Trendpresentatie; BigBrainstorm; Artikel; Column, etc.

TrendRede

Lieke en Richard Lamb zijn mede-initiator van de [TrendRede](http://TrendRede.nl) die sinds 2010 een week voor de Troonrede gepubliceerd wordt. De TrendRede en TrendsVerwachting 2015 zijn complementair en sluiten inhoudelijk op elkaar aan.

2015 = Rust

Rust - omgaan met de nieuwe realiteit. Men gaat op zoek naar nieuwe kernwaarden; herwaardering van het kleine; het Nieuwe Genieten.

Na de achtbaan, waar we sinds 2008 in beland lijken, zijn we nu aan het uitrollen...aan het 'uitdallen'. De ergste loopings lijken achter de rug. We bevinden ons in, wat wij noemen, de **TransitieEconomie (2008..2020)**, een **TussenTijd...**

Menselijke Maat

Rond 2020⁺ zal de Nederlandse economie een redelijk niveau bereikt hebben en zich stabiliseren. Niet in de vorm van een **GroeiEconomie** (primair gebaseerd op financiële groei) die we vóór 2008 gewend waren maar in de vorm van een **BalansEconomie** (een economisch systeem waarbij duurzaam gebruik van grondstoffen; maatschappelijke verantwoordelijkheid; de **Menselijke Maat**; financiële aspecten etc. met elkaar in balans zijn). Financiële groei is zeker mogelijk maar niet noodzakelijk in een gezonde BalansEconomie. Deze aanstaande BalansEconomie zal meer mogelijkheden en ruimte bieden voor nieuwe ideeën. De nieuwe realiteit.

CrisisConsument

In de huidige TransitieEconomie zoeken we - ook in 2015 - naar een hernieuwde balans met langzaam de acceptatie dat het niet allemaal meer precies wordt zoals het ooit was en daarbij het brede besef dat dit ook eigenlijk helemaal niet erg hoeft te zijn. Bij alles wat er om ons heen veranderde en de daarbij behorende onzekerheid en onrust, zie je mensen nu op zoek gaan naar herkenbare zaken met meer vastigheid. Het is geen passieve acceptatie van mindere tijden (de **CrisisConsument** is immers mondiger dan ooit!), maar een heel positieve zoektocht naar zingeving; doelen stellen en inventariseren waar de kernwaarden liggen en wat de betrouwbare uitgangspunten zijn.

KneuterTrend

De 'hang naar huiselijkheid', die al enkele jaren terrein wint, bereikte afgelopen jaar met het TV-programma 'Heel holland bakt' één van de mooiere hoogtepunten. Kern van de hang naar huiselijkheid is: tevreden zijn (zonder echter lijdzaam te zijn!) en een herwaardering van 'het kleine'. Het is ook een soort terugtrekken uit de 'grote wereld', die impliciet alles behalve rustig is en je al dan niet (indirect) betreft bij conflicten waarbij stelling nemen bijna vereist is. Wij vatten deze ontwikkeling samen als de '**KneuterTrend**'. In 2015 zal deze KneuterTrend zich nog verder uitbreiden.

*The Future ain't
what it used to be...*

Baseball Manager Yogi Berra

Verandering als constante

"It's not an era of change but a change of era"... "We leven niet in een tijdperk van verandering, maar een verandering van tijdperk" was de buzz-zin in 2014 die zo'n beetje op alle congressen werd gepredikt. Het is zeker waar en zal ook niet afremmen maar er is meer aan de hand: er staan vele **spectaculaire innovaties** voor de deur (4D Printing; NanoCoatings; The Internet of Things etc. Desalniettemin zie je bij de consument wat **verzadiging** optreden ten aanzien van gadgets als SmartPhones; SmartWatches; HD-TV etc. Natuurlijk zijn er nog de die-hard fans die altijd het nieuwste van het nieuwste willen hebben (in 2015 bijv. buigbare Smart Phones en zonnecellen) maar niet iedereen holt meer automatisch naar de winkel voor een nieuwe net iets snellere telefoon met een nog scherper schermje. Meer geavanceerde gadgets als Google Glass verliezen steeds meer hun aantrekkingskracht voor de consumentenmarkt met een toenemende houding van: eerst het nut zien en dan pas toepassen. Daarentegen krijgen Google Glass-achtige Wearables juist meer draagvlak voor bijvoorbeeld medische-, technische- en business-toepassingen.

Sociale Balans

Ook bij het gebruik van Social Media als Facebook; Twitter; WhatsApp; Instagram; Pinterest; LinkedIn; Google+ zie je meer **balans**. In het verleden waren mensen intensief online om dan vervolgens, vaak wanhopig, een **Sociale Retraite** in te lassen in de hoop op **Social Detoxing**. In 2015 zien we een meer genuanceerdere vorm van Social Media-gebruik optreden waarbij 'nuttig en praktisch' de boventoon lijken te voeren. Mensen stoppen niet meer met veel bombarie met Social Media maar beseffen wel dat ze best ook even tijdelijk zonder kunnen en echt niet alles perse online hoeven te volgen. Hier zie je overigens ook hoe de 'digitale kloof' tussen arm en rijk verandert van 'toegang' naar 'gebruik'. Nu toegang bijna voor iedereen realiseerbaar is, komt het onderscheid vooral naar voren door de manier en mogelijkheden van het gebruik van online media. Uiteenlopend van spelletjes spelen tot online cursussen volgen. Maar denk ook aan Social Networks voor specifieke doelgroepen die men tegen betaling mag gebruiken.

Voorbeeld: Seats4Silence

Wie in 2015 letterlijk de rust op wil zoeken, zou eens kunnen kijken naar het innovatieve concept van '[Seats4Silence](#)' met mooie locaties, meestal in de natuur, waar je in alle rust kan ontspannen of werken. Het sluit aan bij de toenemende behoefte aan een gebalanceerde aangename ruimte en contact met de natuur.

*The Future always arrives too
fast... and in the wrong order*

Alvin Toffler

2015 = Ruimte

Ruimte - nieuwe kansen om buiten de gestelde kaders te denken; ruimte om te experimenteren; ruimte voor creativiteit en innovatie waarin de kracht van 'De Zwerm' zichtbaar wordt. Kortom: kansen voor het ongemiddelde. Bijvoorbeeld: 'Maker Movement meets Education'.

Angst werkt veelal verlamdend maar gelukkig maakt passiviteit en afwachten op verbetering steeds meer plaats voor daadkracht. Geen verzet en tegenwerking maar kansen spotten. Nieuwe initiatieven, waarbij *praktisch*, *functioneel* en *gemak* sleuteltermen zijn. **Try & Retry.**

Machinerchten

In een omgeving met zulke snelle en grillige ontwikkelingen is het steeds lastiger om plannen voor de lange termijn te maken. Een meerjaren strategie is te beperkt houdbaar en onderhevig aan te veel onzekerheden en mogelijke wendingen. Ook wetgeving zal doorlopend moeten worden aangepast in verband met het steeds verder oprukkende '**Internet of Things**' en '**Big Data**'.

Intelligente zelfrijdende auto's; drones; implanteerbare chips; verdere robotisering; de **Smart Industry Agenda**...het vraagt allemaal om een alerte blik naar zaken als rechten, plichten en privacy en om snelle wendbaarheid. We stevenen af op '**Technological Singularity**', een situatie waarbij de technologische vooruitgang zo exponentieel snel gaat dat mensen de resulterende maatschappij niet meer kunnen overzien. Het is dan ook goed voorstelbaar dat naast mensenrechten op termijn ook **Machinerchten** zullen worden ingevoerd. Een voorbeeld daarvan is dat autofabrikanten anticiperen op een situatie waarbij een overheid niet zo maar kan beschikken over alle data die vrijkomt bij het gebruiken van een geavanceerde auto. Zo'n auto heeft in dit geval het recht om bepaalde data voor zichzelf te houden en niet te delen met bijvoorbeeld overheidsinstanties.

Robotisering roept nu nog veelal angst op vanwege banenverlies. Het zal echter veel eerder leiden tot een verschuiving van arbeid. Daarbij zullen met name de primaire processen steeds meer door robots worden overgenomen.

Flexeconomy: de Zwerm versus de Dino's

Het is zaak wendbaar en flexibel te blijven juist vanwege wispelturige bewegingen in de mondiale economie. **Disruptieve Innovaties** en veranderingen van omgevingsfactoren - waarbij bedrijven steeds meer gedwongen worden tot kortere Product Life Cycles - vragen ruimte om snel veel alternatieven kleinschalig uit te kunnen proberen. Juist ook bij (overheids-)organisaties die in de loop der tijd wat 'log' zijn geworden. De dino's zoals ze wel worden genoemd.

Het is zaak om als werkgever (of zelfstandige) kansen te creëren om buiten de gestelde kaders te denken. Om slimmer te werken. Als **Syteemprikker** ([TrendRede 2015](#)) met nieuwe inventieve oplossingen te komen. Ruimte voor creativiteit en vernieuwing. Want waar het schuurt zitten juist kansen. Een groot voordeel is daarbij '**De Zwerm**'. Zaken als crowdfunding, crowdsourcing, wisdom of the crowd, geven een stuk vrijheid, flexibiliteit en onafhankelijkheid van het oude vastgeroeste denken van de gevestigde orde. Ook zie je dat er tegelijk moet worden gekeken naar een nieuwe 'infrastructuur' wat betreft wet- en regelgeving.

Gelukkig groeit steeds meer het besef dat er na een periode van **Creative Destruction** en **Vanishing Industries** ruimte moet zijn voor '**opbouwende creativiteit**' (Creative Construction). Bij bedrijven en organisaties die het slim aanpakken wordt ruimte ingebouwd voor innovatief, creatief talent om dingen uit te proberen. Experimenteren vraagt vertrouwen

en (financiële) ruimte, ook om eventueel te kunnen falen en na bepaalde bevindingen een andere richting in te slaan. Hierbij is wendbaarheid snelheid en flexibiliteit een vereiste. Wij spreken hierbij over de **Flexconomy**.

DeelEconomie is Flexconomy in optima forma

Afgelopen jaren ontstond, door de transparantie die het internet mogelijk maakt, een hele reeks leuke, positieve initiatieven als exponent van de '**DeelEconomie**' (we gaan van bezit naar 'toegang tot'). Denk alleen maar eens aan **Peerby** (spullen met mensen in jouw buurt delen) en **Thuisafgehaald** (maaltijden delen met je burens). Tegelijkertijd zie je wel dat de sympathieke vrijbuiters van het eerste uur, zoals kamerverhuurder AirBnB; diverse Crowd Funding-initiatieven (die trouwens graag gebruik maken van **Shadow Banking**) en ook taxidienst Uber, nu al weer gevaarlijk veel op een traditioneel groot bedrijf gaan lijken: **innovators worden gevestigde orde...**

Opbouwende Creativiteit

Een klein voorbeeld hoe leuk **opbouwende creativiteit** kan zijn wordt zichtbaar op straat: waar vroeger weinig esthetische '**Graffiti Tags**' met Name Tagging de muren 'sierden' zie je nu steeds meer creatieve '**Street Art**' verschijnen waarbij op speelse wijze en vaak op grappige manieren vaak al bestaande items; muren; bestrating en straatmeubilair worden verfraaid. Het internet draagt in grote mate bij tot '**Inspiratie-Verspreiding**'.

Onderwijs wordt SprokkelWijs

Flexibiliteit van onderwijs is meer nodig dan ooit. Waar leiden we onze kinderen voor op? Welke vakken zijn relevant en welke niet? Waarom staat er nog niet op iedere school een 3D-printer en waarom is programmeren - **Coding 4 Kids** - geen verplicht vak (zoals in de UK)? Liever een (analytische) taal als 'Wolfram Language'; 'Scratch Coding' of 'Code Kingdoms' dan Latijn of Frans. Voelden wij ons tot voor kort nog roepende in de woestijn, in 2015 zien we eindelijk actie. De politiek is wakker geworden. Zie bijvoorbeeld het **Manifest voor het MakersOnderwijs**. Ook bij enthousiaste docenten, ouders en leerlingen ontstaan steeds meer initiatieven gerelateerd aan de **Maker Movement**, zoals het overzicht van **Maker Education**. Waar het onderwijs hier-en-daar nog achter blijft, steken leerlingen anno 2015 inmiddels ook veel op buiten de schoolmuren (en de traditionele lesmethoden): **Onderwijs wordt SprokkelWijs**.

Focus op Vaardigheden

Kinderen voorbereiden op de toekomst is je realiseren dat ze niet meer zonder enige kennis van ICT kunnen. Zie ook het interview 'Digitalisering betekent verrijking, maar zoek wel de balans' dat Lieke Lamb gaf. ICT niet als doel maar als middel. Qua ICT-kennis is er geen sprake van een bescheiden generatiekloof tussen docenten en leerlingen maar een ware 'Generation Canyon'. Waarbij bij het gros van de docenten nog de focus ligt op het vergroten van de parate kennis bij leerlingen, focussen leerlingen zich meer op het vergroten van hun vaardigheden (skills) om snel de juiste informatie te vinden; te interpreteren en toe te passen.

Disharmonische Ontwikkeling

We gaan steeds meer **Grazend Leren**. Educatie als modulair bouw pakket en de **Docent wordt Carrière Coach**. Leerlingen, van alle leeftijden, krijgen in het onderwijssysteem van de toekomst veel meer input vanuit de echte wereld. Nu zien we al de enorme impact die vloggers (bijvoorbeeld Enzo Knol en Bardo) hebben op de ontwikkeling van pubers. Uniek is ook dat de jonge generatie haar eigen docenten voortbrengt. Kijk alleen maar eens naar de YouTube-vlog van 'De Theemutsen', twee meiden die op hun eigen wijze seksuele voorlichting geven aan leeftijdgenoten. Leerlingen maken bij projectmatig werken onderling gebruik van 'Levende Online Documenten' die alle betrokkenen aanvullen. Ze geven elkaar huiswerk begeleiding met behulp van Sociale Netwerken als WhatsApp en videobellen met elkaar via FaceTime en Skype.

Een leven lang leren

Ook de traditionele beroepen hebben, juist om dat er een herwaardering van echte ambachten plaatsvindt, een moderniseringsslag nodig wat betreft het onderwijs. Bestaande onderwijssystemen staan te kraken in hun voegen. Daarbij is het belangrijk dat men zich realiseert dat de traditionele manier van leren aangevuld wordt met een waaier aan nieuwe manier en kennisvergarig. Dat gebeurt allang niet meer alleen binnen de traditionele muren van het schoolgebouw. Via het internet ligt er een wereld aan mogelijkheden open. Niet alleen de **MOOC's (Massive Open Online Courses)** zoals Universiteiten en Hogescholen verzorgen maar ook de enorme hoeveelheid aan apps, youtube-video's en zelfs bijeenkomsten waar kinderen *elkaar* les en uitleg geven. Juist via digitalisering is het mogelijk om kinderen op hun eigen niveau te laten uitblinken. Volop kansen ook voor het 'ongemiddelde' om te excelleren. Zoals we in de TrendRede al schreven: we hebben te maken met de 'orchestratie van het ongemiddelde'. Gelukkig zijn er inmiddels volop scholen die, hoewel vaak nog via trial and error naar manieren zoeken om daar zo goed mogelijk bij aan te sluiten. Bijvoorbeeld met '**Blended Learning**', een combinatie van traditioneel en online onderwijs.

Bijvoorbeeld **O4NT**, '**Onderwijs voor een Nieuwe Tijd**', waar onder andere Maurice de Hond zich hard voor maakt. Ook al zijn er nu al veel bijzonder vooruitstrevende (losstaande) initiatieven gaande, toch ligt nog een heel terrein aan vergaande toepassingsmogelijkheden onontgonnen bij. Vanuit het Ministerie van OCW wordt inmiddels erkend dat het onderwijssysteem grondig herzien moet worden en is de crowd source campagne '**Onderwijs 2032**' gestart.

Voorbeelden van SprokkelWijs

Waar kinderen vroeger muziekonderwijs kregen van hun eigen vast docent is daar tegenwoordig geen ruimte meer voor in het lesprogramma. Ook hebben steeds minder docenten affiniteit met het geven van muziekles. De leerlingen zoeken naar andere wegen en die zijn er: Pianist Cor Bakker nam 180 video's op waarin hij enthousiaste kinderen en volwassenen stap-voor-stap piano leert spelen, inclusief het leren lezen van notenschrift.

[PianoSpelenMetCor...](#) Onderwijs wordt SprokkelWijs.

Een ander mooi voorbeeld is het '[Permanent Future Lab](#)' van Jurjen de Vries waar kennis gemaakt kan worden met de nieuwste high tech producten. Denk aan 3D Printing; Google Glass; Doe-het-zelf electronica etc. etc.

*The illiterate of the 21st Century
will not be those who cannot read or
write, but those who cannot Learn,
Unlearn and Relearn*

Alvin Toffler

2015 = Redzaamheid

Redzaamheid - burgers zijn 'samenredzaam' en wachten niet op de overheid. Onenigheid over wat wel en niet bij de (opgelegde) participatiemaatschappij hoort. Herwaardering van ambachten.

In de huidige **Participatiemaatschappij** loopt de druk hier en daar wel erg hoog op. Vergaande decentralisaties zorgen ervoor dat veel zorg en daaraan verwante zaken in kleine verbanden geregeld (moeten) gaan worden en we steeds meer een beroep op elkaar willen en durven doen. De **decentralisatie van overheidstaken** - waaronder jeugdzorg, werk, inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen gecombineerd met een bezuinigingsslag - maakt het nog complexer en geeft meer druk.

Samenredzaamheid

De decentralisatie van overheidstaken is een trendlijn die overigens al enkele jaren zichtbaar is maar nu door een versneld terugtrekkende overheid een meer opgelegd karakter krijgt. De vrijblijvendheid is eraf. Het vòòr elkaar en mèt elkaar zorgen geeft dat de gevraagde **Zelfredzaamheid** omgezet wordt in een vorm van **Samenredzaamheid**. Daarbij speelt onze directe omgeving (straat; wijk; buurt; familie; vrienden; sociale netwerk) een steeds belangrijkere rol. Op kleine én grote schaal zijn steeds meer samenwerkingsverbanden en projecten te zien die aangejaagd worden door onder ander Social Media. Daar is het organiseren van groepen en het bij elkaar brengen van vraag en aanbod alsook inspiratie opdoen voor nieuwe werkwijzen vrij eenvoudig. De samenredzaamheid krijgt vanaf 2015 langzamerhand een volwassen karakter. De vrijblijvendheid neemt af. We streven naar **Synergetische Samenwerking (1+1=3)**. Hierbij dient samenredzaamheid voor *alle* deelnemende partijen een meeropbrengst te hebben. Dat geldt dus óók voor initiatieven die onder de DeelEconomie vallen.

Voorbeeld van Samenredzaamheid:

Overall in het land worden initiatieven genomen voor het aanleggen van glasvezelnetwerken. Initiatiefnemer is meestal een telecombedrijf of TV-kabelaar. Steeds vaker ontstaan er ook lokale initiatieven om een glasnet aan te leggen. Zo ook in Zoetermeer, daar hebben ondernemers de handen ineengeslagen en de Stichting Glasnet Zoetermeer opgericht. Vanuit een coöperatieve grondslag (de ondernemers zijn eigenaar en gebruiker van het glasnet) wordt in 2015 een glasvezelring langs de bedrijventerreinen aangelegd.

Samen voor ons Eigen...

Van Kooten en De Bie

2015 To The Point

2015 in een notendop.

Nadat we in 2014 zijn begonnen met economisch 'uitdallen' zal in 2015 het herstel tergend langzaam ingezet worden. Het woord 'groei' moet overigens met de nodige voorzichtigheid gebruikt worden. Het CPB heeft de verwachte groei in 2015 ingeschat op 1,25%. Dit kan echter makkelijk lager uitvallen, rond 0,75% door de internationale onrust. Met name de situatie in Oekraïne & Rusland geeft een langdurige economische terugval in Duitsland en dus Nederland. Een kleine extra tegenvaller op mondiaal-, Europees- of Nationaal-niveau kan al snel uitkomen op een 'negatieve groei' in 2015.

Banenloze groei

Het wordt een grotendeels banenloze economische 'groei' in 2015. Volgens het UWV kan de werkgelegenheid na drie jaar krimp in 2015 weer licht groeien. De verwachting is dat de werkloosheid van zo'n 620.000 (in 2014) licht zal dalen in 2015 naar 605.000 mensen. We zullen echter zien dat het aantal werkzoekenden zal toenemen. Dit komt onder andere door mensen die zich de afgelopen jaren niet als werkzoekende hadden ingeschreven omdat de kans op een baan minimaal was plus nieuwe werkzoekenden (deels herintreders) die aan de slag moeten omdat hun partner minder of geen inkomsten uit loon meer heeft. Ook is er een groeiend leger aan ZZP-ers dat het hoofd niet boven water kan houden en in 2015 op zoek zal gaan naar een loonbetrekking.

Politiek

Na de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2015 zal de getrapte Eerste Kamerverkiezing in mei hoogstwaarschijnlijk leiden tot geheel nieuwe verhoudingen in de Eerste Kamer. Het is heel wel voorstelbaar dat de huidige Tweede Kamercoalitie van VVD-PvdA geen meerderheids-steun meer zal hebben in de Eerste Kamer. Dat zal minimaal leiden tot meer incidentele coalitievorming. In het meest extreme geval ontstaat een onwerkbaar situatie voor het kabinet en moeten voortijdig Tweede Kamerverkiezingen worden uitgeschreven. De belangen om de huidige Tweede Kamercoalitie in stand te houden zijn echter zo groot voor VVD-PvdA dat zij vergaande concessies zullen doen aan bijvoorbeeld CDA; CU; SGP; SP; D66 en GL. De verwachting is dat VVD-PvdA elkaar liever in een wurggreep houden dan het risico te lopen via Tweede Kamerverkiezingen de macht over te moeten dragen aan PVV; SP of CDA.

Extra Energie

De olieprijs zal in 2015 hoogstwaarschijnlijk wat dalen omdat er sprake is van een (tijdelijk) mondiaal **olie-overschot**. Dit onder andere vanwege de schaliegas-boringen in de VS en de grootschalige opkomst van **duurzame energieopwekking** uit zon; wind en water. Er zal de komende jaren overigens eerder sprake zijn van een energie-overschot dan een tekort. Het vinden van de juiste '**energiedrager**' voor de opslag van en verplaatsing van energie zal nog wel een probleem zijn. Accu's zijn nogal milieuonvriendelijk. Daarom wordt nu ook gekeken naar het rendementsverbeteringen bij energieomzetting. Bijvoorbeeld in de vorm van **brandstofcellen** waarbij waterstof en zuurstof samen elektriciteit opwekken. In 2015 zullen ook de eerste **op waterstof rijdende personenauto's** op de Nederlandse wegen verschijnen.

De Highlights van 2015

Autonomisering	Geheel zelfstandig opererende (business)processen
Coding 4 Kids	Programmeer-onderwijs op Basis- en Middelbare school
CrisisConsument	Profiteert van de (Voor)DeelEconomie
Escapisme	De werkelijkheid ontvluchten door je heel sterk ergens op te focussen
FlexConomy	Flexibiliteit in denken en (zaken)doen
Fluide Ecosysteem	Output-gestuurde tijdelijke gelegenheidssamenwerking
Generation Exit	Braindrain door aanzwellende uittocht hoger opgeleiden ivm vergrijzing
Health = Wealth	Health is the New Wealth
Internet of Things	Netwerk met dagelijkse voorwerpen die online gekoppeld zijn
Maker Education	Maker Movement (oa 3D Printing) geïntegreerd in het onderwijs
Nieuwe TV-kijken	Online TV-on-Demand & Hosted Vlogging Channels
Samenredzaamheid	Synergetische samenwerking. Burgers wachten niet op de overheid
Sector to Solution	Niet sectorale maar totaaloplossingen v maatschappelijke uitdagingen
Selftainment	Niet vermaakt worden maar jezelf vermaken, bijv. met Escape Games
Smart Industry	Flexibele productieomgeving met omgevingsgevoelige robots
Sociale Retraite	Een intensieve variant van Social Detoxing
SprokkelWijs	Blended Learning, traditioneel- & online-onderwijs
Wearable Tech	Draagbare elektronica zoals SmartWatches en de Oculus Rift
ZelfZorg	Zelf organiserende dwarsverbindingen

Information wants to be Free

Stewart Brand

TrendsVerwachting 2005...2015

Sinds 2005 publiceren Lieke en Richard Lamb jaarlijks hun TrendsVerwachting.

- 2005 Het 'Jaar van de Prosumer'
- 2006 Het 'Jaar van de Gepersonaliseerde Producten'
- 2007 Het 'Jaar van Neerlands zwevende identiteit'
- 2008 Het 'Jaar van de Toegenomen Weerbaarheid'
- 2009 Het 'Jaar van de Verloren Welvaart'

- 2010 Het 'Jaar van de CrisisConsument'
- 2011 Het 'Jaar van de Hedendaagse Wederopbouw'
- 2012 Het 'Jaar van de Grote Verwarring'
- 2013 Het 'Jaar van de Balans Burger'
- 2014 Het 'Jaar van Durf Duurzaam Delen'

2015 Het 'Jaar van Rust Ruimte Redzaamheid'

TrendRede

Lieke en Richard Lamb zijn mede-initiator van de TrendRede die sinds 2010 een week voor de Troonrede gepubliceerd wordt. De 'TrendRede 2015' en 'TrendsVerwachting 2015' zijn complementair en sluiten inhoudelijk op elkaar aan.

Globale TrendsVerwachting voor 2015...2025

- Disharmonisch ontwikkelingstempo van mens en techniek
- Vergrijzing & Generation Exit (Brain Drain, uittocht hoger opgeleiden)
- Waterstof Economie (oa Thorium, Kernfusie) & Zonne-economie
- The Next Big Thing: The Holistic Age!
(Mechanical Age; Industrial Age; Information Age...Holistic Age)
- Nieuwe materialen zoals Grafeen
- Technological Singularity
- Nano Assemblers

Hoe komt Nederland uit de recessie?

- Via Transitie-Economie (2008...2020) v Groei- naar Balans-Economie
- ICT als spil bij de hervormingen
- Excelleren in Export

Track Record Lieke en Richard Lamb, MSc – Bureau TrendWatcher.com

- 2006: Financiële Crisis van 2008 voorspeld
- 2008: Jarenlang Economisch Zaagtandherstel tot 2020+ voorspeld
- 2012: Recessie = Transitie-Economie
- Lieke & Richard Lamb zijn TrendStrateeg sinds 1993 & 1989
- Lieke & Richard Lamb geven wekelijks in de media een actuele TrendsVerwachting